



Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Alfred Ronsestraat (Brugge, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020F179
Januari 2022

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN



Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	11



FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7



TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

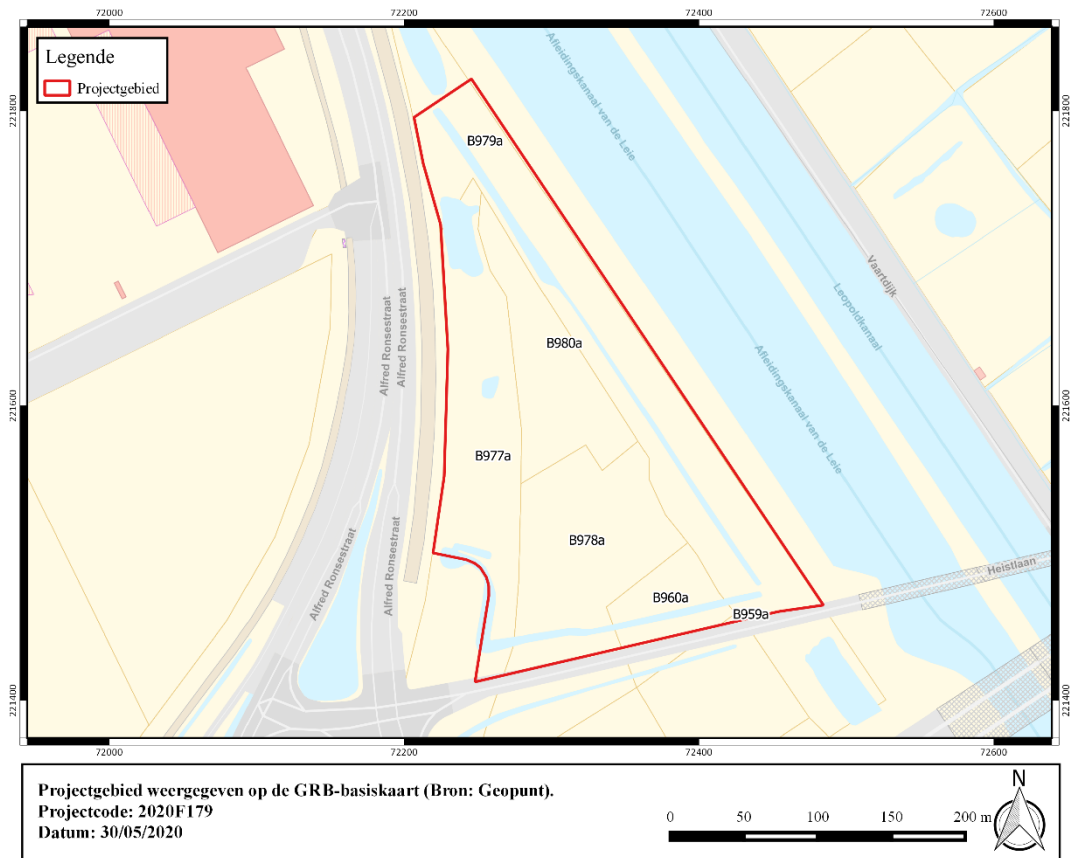


1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Brugge
	Deelgemeente	Zeebrugge
	Postcode	8370
	Adres	Alfred Ronsestraat 8370 Zeebrugge
	Toponiem	Alfred Ronsestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 71944$ $Y_{\min} = 221374$ $X_{\max} = 72639$ $Y_{\max} = 221857$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Brugge, Afdeling 11, Sectie B, nr's: 979a, 980, 977a, 978a, 960a, 959a Figuur 1	



Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).



1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de voorbereidende werken voor de realisatie van een nieuwe parking op een terrein tussen het Schipdonkkanaal en de Alfred Ronsestraat in de Zeebrugse Achterhaven. Het projectgebied is ca. 5,5 ha groot en ligt heden braak. De geplande werken omvatten het ophogen van het terrein na verwijderen van de teelaarde en de aanleg van de riolering en het bufferbekken.

Het onderzoeksgebied is gelegen in het havengebied van Zeebrugge, in de Brugse Polders. Op het DHMV is duidelijk te zien het onderzoeksgebied zich op de zuidelijke rand bevindt van een sterk opgehoogd terrein. In het kader van de verdere ontwikkeling van de Achterhaven van Zeebrugge en Bedrijventerrein Zeebrugge 1 is de omgeving vanaf de jaren '70 stelselmatig opgehoogd met baggerspecie. Op het plaatselijke hoogtemodel is te zien dat het onderzoeksgebied niet integraal is opgehoogd, de aanwezige ophoging bevindt zich in de noordelijke sector van het terrein. Het microreliëf varieert tussen ca. +3,5 m TAW en +8m TAW, met een gemiddelde rond +4,5 m TAW. De nieuwe nulpas wordt aangelegd op een hoogte die schommelt tussen ca. +6m TAW en +10.5m TAW.

De Brugse Polders maken deel uit van de Middellandpolders. Deze poldergebieden zijn gevormd in een zeer dynamisch en complex milieu onder invloed van de getijden en de mens. De bodemkaart geeft aan dat het onderzoeksgebied zich op de rand van een verzande getijdengeul bevindt. Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied is reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd door intergemeentelijke archeologische dienst Raakvlak. Deze boringen werden gezet in het kader van een groter onderzoek naar aanleiding van de ontwikkeling van de A11. Hierbij werden verschillende zaken vastgesteld. Delen van het terrein zijn inderdaad meer dan 2m opgehoogd. Op de niet opgehoogde terreindelen werd eveneens verstoring vastgesteld. In één boring werd baksteen aangetroffen op meer dan 3m onder het maaiveld. Algemeen gesteld kan ter hoogte van de niet opgehoogde terreindelen uitgegaan worden van een relatief dunne bouwvoor (25cm-30cm) met daaronder een B-horizont of verweringshorizont van ca. 50cm dikte. Gemiddeld bevindt het (eerste) archeologisch leesbare niveau zich op een diepte van ca. 80cm onder het huidige maaiveld.

Het historisch kaartmateriaal geeft het typische beeld weer van de kustpolders die bestaan uit aaneengesloten percelen akkerland, nattere weidegronden en verspreide bewoningskernen die zijn verbonden door gekanaliseerde geulen, grachten en enkele belangrijke verkeersaders. Op de Ferrariskaart is het is het terrein ingekleurd als grasland en is geen bebouwing weergegeven. In het noorden wordt het onderzoeksgebied doorsneden door een waterloop of gracht. De 19^e-eeuwse bronnen geven hierin weinig verandering weer, het terrein blijft vrij van bebouwing. Het Schipdonkkanaal ten oosten van het onderzoeksgebied wordt voltooid in 1860. Ook op de orthofotosequentie is geen bebouwing te zien binnen de contouren van de geplande parking. Vanaf het luchtbeeld van de jaren '80 is te zien hoe grondwerken aan de gang zijn. Hierbij worden langs de oostelijke en westelijke grens een wal opgeworpen. Het centrale deel blijft de voorbije decennia in gebruik als akkerland.

Op het onderzoeksgebied zelf zijn vooralsnog geen archeologische waarden gekend. Naar aanleiding van de stelselmatige uitbreiding van de havenactiviteiten en -infrastructuur werden in de nabije omgeving reeds verschillende onderzoekscampagnes ondernomen. Een cluster gedocumenteerde waarnemingen bevindt zich ten noordoosten van het onderzoeksgebied rondom het Zuidelijk Insteekdok. Enerzijds werden hierbij aanwijzingen waargenomen voor zoutproductie in de Romeinse periode langs de getijdengeulen, anderzijds werd een grote hoeveelheid Romeins vondstmateriaal gerecupereerd dat mogelijk is verspoeld of uit de oorspronkelijke context is verplaatst door grootschalige veenwinning in de late middeleeuwen.



Naast indicaties voor menselijke nijverheid en bewoning tijdens de Romeinse periode in de omgeving van het onderzoeksgebied werden ook resten van bewoning, landbouwbewerking en baksteenproductie uit de middeleeuwen in kaart gebracht. Deze middeleeuwse bewoning situeert zich op de overdekte kreekruggen. Vanwege de landschapsinversie door de stelselmatige inklinking van het omliggende kustveen komen de verzande getijdengeulen iets hoger in het landschap te liggen waardoor ze zeer aantrekkelijk worden voor bewoning.

Ten zuiden en zuidoosten van het onderzoeksgebied werden naar aanleiding van het aanleggen van de A11 verschillende onderzoekscampagnes uitgevoerd. Hierbij werden 4 zones geselecteerd voor verder onderzoek in de vorm van landschappelijke boringen, archeologische boringen en proefsleuven. Uit de zeefresidus genomen in het veen werd een relatief grote hoeveelheid Romeins materiaal gerecupereerd. Dit betreft zonder uitzondering briquetage-aardewerk, hetgeen de Romeinse aanwezigheid in de omgeving bevestigt. Tijdens het daaropvolgende proefsleuvenonderzoek werden in hoofdzaak sporen van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne landindeling aangesneden. Er werden dan ook geen zones afgebakend waar vlakdekkend onderzoek noodzakelijk werd geacht. Het leeuwendeel van de geregistreerde sporen is geïnterpreteerd als off-site fenomeen.

Concreet kan ter hoogte van het terrein, op basis van het landschappelijk kader en de gekende waarden, uitgegaan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Hoewel er indicaties zijn voor lokale verstoring kan niet gesteld worden dat het volledige bodemarchief is gefragmenteerd. Aangezien het terrein enkel wordt opgehoogd en slechts de riolering een ingreep in de ongeroerde bodem impliceert, wordt bijkomend archeologisch onderzoek weinig zinvol geacht.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Alfred Ronsestraat worden geen bijkomende onderzoeksadren aanbevolen. Indien de bestaande maaiveldhoogtes, de ontworpen maaiveldhoogtes en de diepte van de geplande ingrepen aan elkaar worden afgetoetst dient geconcludeerd te worden dat enkel de aanleg van riolering het bodemarchief bedreigt. De overige ingrepen interfereren niet met het archeologisch leesbaar niveau waardoor er uitgegaan kan worden van een in-situ bewaring van eventueel aanwezig erfgoed. Vanwege de lineaire vorm van de rioleringswerken en de relatief beperkte oppervlakte is verder onderzoek er weinig zinvol.

Uiteraard dienen de initiatiefnemer en uitvoerder van de geplande werken zich bewust te zijn van de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant de voorbereidende werken voor de aanleg van een nieuwe parking op een terrein tussen het Schipdonkanaal, de Alfred Ronsestraat en de Emmanuel De Cloedtweg te Zeebrugge. Op basis van de beschikbare gegevens kan geconcludeerd worden dat het merendeel van de geplande ingreep geen bedreiging vormt voor het bodemarchief waardoor uitgegaan kan worden van in-situ bewaring van eventueel aanwezig erfgoed. De ingrepen die



het bodemarchief mogelijk wel bedreigen zijn te beperkt in oppervlakte en lineair van vorm waardoor plaatselijk verder onderzoek er weinig zinvol kan zijn.



2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

